

Program výzkumné činnosti na léta 2017–2022

Název pracoviště: Orientální ústav AV ČR, v. v. i.

Posláním Orientálního ústavu (dále OÚ) je systematické zkoumání dějin, kultur, náboženských systémů a jazyků zemí Asie a severní Afriky při využití pramenných materiálů v jazycích zkoumaných oblastí s náležitou historickou a kulturní kontextualizací. Jeden z hlavních úkolů OÚ proto bude i nadále představovat podpora klíčových tematických profilací (komparace náboženských a myšlenkových systémů, soudobé, moderní i starší dějiny, transformace asijských společností a s tím související otázky interakce moderních, tj. západních, a tradičních hodnot), kterým není vždy věnován dostatečný prostor na českých univerzitách. Výzkumné projekty OÚ budou reflektovat nejnovější světové trendy v oblasti „orientálních studií“ a zaměří se na přispění a zapojení do stávajícího diskurzu akademického světa v mezinárodním měřítku. OÚ se však současně nebude zříkat ani jisté kulturní úlohy vůči české erudované veřejnosti při zprostředkovávání informací o „Orientu“, a to zejména v souvislosti s rostoucím významem současné Asie a Afriky pro středoevropský prostor.

Výzkumná činnost OÚ bude klást důraz na řešení týmových výzkumných projektů a jejich interdisciplinaritu a předpokládat další propojování individuálních úkolů s programovými cíli pracoviště. Projekty budou založeny na spoluúčasti externích členů týmu z příbuzných společensko-vědních oborů a na rozvíjení mezinárodní vědecké spolupráce. Skladba profilu výzkumné činnosti OÚ má podobu pyramidové struktury, jejíž základnu tvoří individuální specializace jednotlivých pracovníků. Ta je soustředěna do týmových výzkumných úkolů se vztahem ke konkrétním regionům – Blízký východ (arabské země, Turecko/Osmanská říše, Izrael, Írán, starověký Přední východ), jižní Asie (zejm. Indie), střední Asie, jihovýchodní Asie a východní Asie (zejm. Čína a Japonsko) –, které tvoří střední patro struktury výzkumné činnosti ústavu. Vyústěním jsou zastřešující interdisciplinární a komparativní výzkumné projekty zaměřené na interakci tradičního a moderního světa, která vede napříč regiony, civilizacemi a chronologickým tokem událostí.

Konkrétní vědecká činnost OÚ bude v nadcházejících letech obsažena jak v grantových, tak i v mimograntových projektech. OÚ bude pracovat zejména na řadě společných projektů týkajících se dynamických interakcí kultur a míst v kontextu globálních změn (např. „Koncepty mocenské legitimizace v rámci kultur euroasijského prostoru: komparace a redefinice od středověku po současnost“; „Analýza politického, hospodářského, společenského a kulturního vývoje nezávislé Indie (1947–současnost)“; „Moderní dějiny Číny a zemí Dálného východu“; „Ohrožená architektura města Mosul“ atp.). Cílem těchto projektů bude na základě interdisciplinárního přístupu přinášet nové poznání. Předpokladem je spolupráce s vybranými pracovišti AV (např. Filosofickým ústavem, Ústavem státu a práva, Sociologickým ústavem atp.) a vědeckými a univerzitními pracovišti v ČR (FF UK, Ústav mezinárodních vztahů, FF MU, atd.) i zahraničí (Rakousko, Německo, Velká Británie, Francie, Taiwan, Turecko, atp.).

Vedle společných projektů se výzkumní pracovníci OÚ budou profilovat i jako individuality schopné rozvíjet vlastní obor na vědecké úrovni a přispívat k interpretaci kultur Asie a Afriky pro evropské potřeby. Vedle skupinových úkolů tak OÚ bude i nadále systémově podporovat individuální výzkum s potenciálem úspěchu na mezinárodním fóru (např. „Odva v raných čínských textech“; „Znevýhodněné komunity jižní Indie: Proces emancipace a vytváření vlastní identity“; „Císařská vláda a mocenské elity ve středověké Číně“; „Mocenské struktury čínsko-tibetského pomezí – region Amdo a jeho historický vývoj“; „Výzkum literárního pole v poválečném Taiwanu založený na studiu jazykového korpusu a jeho další aplikace v sociologii literatury“; „Komplexnost hospodářství starověkého Předního východu. Management zdrojů a daňové systémy ve 3. a 2. tis. př. n. l.“).

OÚ bude prostřednictvím mezinárodních výběrových řízení usilovat o další rozšiřování výzkumného týmu a tematických okruhů – samozřejmě v závislosti na rozpočtových možnostech a dostupnosti kandidátů. Žádoucími profilacemi bude zejména jihovýchodní Asie (posílení indonesistiky, případně pevninského prostoru) a střední a jižní Asie (včetně Pákistánu, Afghánistánu a postsovětského prostoru). OÚ bude současně usilovat o maximální využití stipendijních programů v rámci AV a jiných možností hostování zahraničních odborníků.

V souladu s dlouhodobou strategií budou pracovníci ústavu i nadále usilovat o publikování kvalifikovaných výstupů v angličtině (či jiném ze světových jazyků) v podobě studií či monografií u prestižních zahraničních vydavatelství a časopisů. OÚ bude rovněž dbát o posilování interdisciplinární povahy výzkumu a propojení svého bádání s činností dalších společensko-vědních ústavů AV či vysokoškolských pracovišť. Kromě toho bude OÚ i nadále udržovat své spojení s vědecko-pedagogickou činností příbuzných vysokoškolských kateder a podílet se zejména na výchově studentů doktorského studia, které má OÚ v současnosti akreditováno společně s FF UK, se snahou tuto svou úlohu ještě posilovat.

K mezinárodním aktivitám bude i nadále patřit pořádání specializovaných konferencí a workshopů, ať už periodického rázu („Medieval China workshop“, „Prague Conference on Southeast Asian Studies“, Amdo Network), či ad hoc povahy (např. hostování pravidelného „Rencontre Assyriologique Internationale“). Stejně tak budeme pokračovat v pořádání pravidelných přednášek zvaných zahraničních odborníků (Middle East Lecture Series, Southeast Asian Lecture Series, Central Asian Platform, atp.). Ve své publikační činnosti bude OÚ pokračovat ve vydávání dvou ústavních recenzovaných časopisů, *Nového Orientu* a mezinárodního časopisu *Archiv orientální (ArOr)*, vydávaného převážně v anglickém jazyce. V obou případech bude OÚ i nadále usilovat o další zviditelnění periodik a prohlubování jejich atraktivity jak pro autory, tak pro čtenáře. V neposlední řadě budeme dále pracovat na rozšiřování knihovních fondů (i prostřednictvím knihovních grantů) a standardizaci a zaktivňování knihovny OÚ jak pro badatele, tak pro širokou veřejnost.

Program byl projednán a schválen Radou pracoviště dne 15. prosince 2017.

V Praze dne 20. prosince 2017

.....
Dr. Ondřej Beránek
Ředitel OÚ

.....
Dr. Tomáš Petrá
Předseda Rady pracoviště